

Menukaart bestuurlijke interventies ondermijning

De APV-verwijzingen in deze menukaart verwijzen naar de [model-APV](#) versie 'zomer 2019' van de VNG

= Direct toepasbaar		= In ontwikkeling, nog niet toepasbaar	
VOORGERECHT (preventief)		2. Preventieve last onder dwangsom	
Ondermijning breed		<p>Doel: voorkomen plegen overtreding. Wanneer: bij 'aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid' dreiging gevaar voor overtreding voorschrijft vergunning of bepaling APV (zoals drugs dealen). Wie: gemeentebestuur. art. 5:7 Awb</p>	
1a.	Eigen Bibob-onderzoek	3. Aanwijzen veiligheidsrisicogebied	<p>Doel: voorkomen overlast en handhaving openbare orde, preventief fouilleren op verboden wapens. Wanneer: (dreiging) verstoring openbare orde bepaald gebied door aanwezigheid wapens of drugs-overlast. Wie: burgemeester. art. 2:76 model-APV, art. 151b Gemeentewet, 174b Gemeentewet</p>
<p>Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: o.a. bij aanvraag vergunning, subsidie of ontheffing, het doen van een aanbesteding of het aangaan van een vastgoedtransactie (waaronder erfpachtrelatie), wijziging erfpachtcontract. Wie: Bibob-werkgroep (gemeente), politie, Landelijk Bureau Bibob. art. 9 en. 30 Wet Bibob</p>		4. Informeel dwangmiddel (brief of gesprek)	
1b.	Bibob-advies vragen RIEC(-partners)	<p>Doel: voorkomen dat crimineel zich vestigt in gemeente of dat ondernemer (evenementen van) crimineel faciliteert. Wanneer: (vermoeden van) vestiging crimineel in gemeente of facilitering door ondernemer. Wie: burgemeester en politie(chef).</p>	
<p>Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: als aanvulling op eigen Bibob-onderzoek met bronnen van partners. Wie: Bibob-werkgroep (gemeente), RIEC-partners. Wet Bibob</p>		5. Aanwijzingsbevoegdheid risicovolle bedrijven en gebieden door burgemeester	<p>Doel: tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat; voorkomen vergunning wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: bij (risico op) onder druk komen te staan van leefbaarheid of openbare orde en veiligheid door bedrijfsmatige activiteit. Wie: burgemeester.</p>
1c.	Bibob-onderzoek door Landelijk Bureau Bibob (LBB)	6. Strategische communicatie (preventief)	
<p>Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: o.a. bij aanvraag vergunning, subsidie of ontheffing, het doen van een aanbesteding of het aangaan van een vastgoedtransactie (waaronder erfpachtrelatie), wijziging erfpachtcontract, misdrijf ter verkrijging (valsheid in geschrifte/bedreiging/omkoping) en weigering beantwoorden vragen. Wie: Bibob-werkgroep, Landelijk Bureau Bibob. Wet Bibob</p>		<p>Doel: ondermijner dwarszitten in netwerk en business, afschrikken andere ondermijners, bewustzijn creëren bij burgers en ondernemers. Wanneer: verdachte signalen rondom (rechts)persoon. Wie: gemeente, media, RIEC-partners.</p>	
1d.	Werkwijze Project IJgeld	7. Actief toezicht op nachregister (volgens APV)	<p>Doel: wegnemen anonimiteit ondermijners, vergemakkelijken opsporing of aanhouding gezochte personen. Wanneer: signalen mensenhandel/ illegale prostitutie rondom nachtinrichting, zoals hotel of vakantiepark Wie: boa's, politie art. 2:38 model-APV, art. 438 Wetboek van Strafrecht</p>
<p>Doel: voorkomen illegaal verkregen geld (via onderhandse leningen) wordt geïnvesteerd in gemeente. Wanneer: bij aanvraag exploitatievergunning toont ondernemer aan dat geïnvesteerde kapitaal op legale wijze verkregen is. Wie: gemeente, Belastingdienst, FIU, OM, ISZW. Project IJgeld, art. 4:5 Awb, Wet Bibob</p>			

8.	Pop-up bureau a la Spaanse Polder	🏠 Misbruik en fraude m.b.t. vastgoed
	Doel: aanwezigheid laten zien op bedrijventerrein, malafide bedrijven uit anonimiteit trekken, afschrikken, bonafide ondernemers steunen. Wanneer: bij malafide bedrijventerreinen, criminogene branches. Wie: boa's, wijkagent.	13. Beperken toegang woningmarkt
9.	Oprichten lokaal integraal interventieteam Doel: controleren op misstanden, versterken informatiepositie, handhaven openbare orde, opwerpen barrières ondermijning. Dit kan zowel op gemeentelijk niveau, als op regionaal niveau (zoals het Haag Interventie Team). Wanneer: signalen misstanden. Wie: gemeentebestuur, verschillende gemeentelijke diensten, boa's, politie, brandweer, Omgevingsdienst. APV, specifieke wetten	Doel: voorkomen overlast aangewezen wooncomplexen, straten en gebieden. Wanneer: o.a. op basis van (eerder gepleegd) overlast gevend of crimineel gedrag. Wie: gemeenteraad. Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek 'Rotterdamwet' , Huisvestingswet 2014
10.	Oprichten Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT)	14a. Opstellen beleidsregels omtrent integriteit bij overeenkomsten Doel: een integere overheid bij privaatrechtelijke overeenkomsten. Wanneer: bij aangaan privaatrechtelijke rechtshandelingen tussen gemeente en andere partij. Wie: gemeente. art. 160 lid 1 sub e en art. 171 Gemeentewet zie voorbeeld gemeente Amsterdam
11.	Controle Basis Registratie Personen (BRP) Doel: versterken informatiepositie gemeente, aanpak vastgoedfraude. Wanneer: signalen leegstand of overbewoning, misbruik vastgoed. Wie: gemeente, Landelijke Aanpak Adresfraude (LAA), politie Wet Brp	14b. Screening/open bronnen onderzoek projectontwikkelaars Doel: voorkomen vastgoedfraude. Wanneer: verdachte signalen rondom vastgoedontwikkelaar, bij bestaan van integriteitsrisico. Wie: gemeente.
12.	Weigeren vergunning of subsidie Doel: voorkomen vergunning of subsidie wordt gebuikt voor illegale doeleinden. Wanneer: bij vermoeden dat vergunning of subsidie misbruikt gaat worden (bijv. naar aanleiding van Bibob-onderzoek of politieke of justitiële gegevens). Wie: gemeentebestuur, gemeente, politie, justitie. art. 1:8 model-APV , art. 27 Drank- en horecawet , art. 2:20 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht , lokale horecabeleidsregels en subsidieverordeningen	14c. Opnemen integriteitsclausule bij privaatrechtelijke overeenkomsten Doel: een integere overheid bij privaatrechtelijke overeenkomsten, de mogelijkheid voor de gemeente om een overeenkomst op te schorten of tussentijds te beëindigen. Wanneer: bij aangaan privaatrechtelijke rechtshandelingen tussen gemeente en andere partij. Wie: gemeente.
13.	15. Knock and talk Doel: versterken informatiepositie, aanwezigheid laten zien, malafide bedrijven uit anonimiteit trekken. Wanneer: nieuwe/onbekende bedrijven op bedrijventerreinen, criminogene branches. Wie: boa's, wijkagent, wijkregisseur.	15. Knock and talk Doel: versterken informatiepositie, aanwezigheid laten zien, malafide bedrijven uit anonimiteit trekken. Wanneer: nieuwe/onbekende bedrijven op bedrijventerreinen, criminogene branches. Wie: boa's, wijkagent, wijkregisseur.
🎰 Illegaal gokken		
16.	16. Weigeren of voorwaarden stellen aan kansspelvergunning of klein kansspel Doel: voorkomen vergunning (loterij) of klein kansspel (bingo) wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: indien (vermoeden) dat kansspel niet voldoet aan eisen Wet op kansspelen of Wwft. Wie: gemeentebestuur, politie, Kansspelautoriteit Wet op Kansspelen , Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	16. Weigeren of voorwaarden stellen aan kansspelvergunning of klein kansspel Doel: voorkomen vergunning (loterij) of klein kansspel (bingo) wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: indien (vermoeden) dat kansspel niet voldoet aan eisen Wet op kansspelen of Wwft. Wie: gemeentebestuur, politie, Kansspelautoriteit Wet op Kansspelen , Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

 TUSSENGERECHT (preventief/repressief)		22. Communicatie als interventie
 Ondermijning breed		Doel: ondermijner dwarszitten in netwerk en business, afschrikken andere ondermijners, bewustzijn creëren bij burgers en ondernemers. Wanneer: i.c.m. andere interventie. Wie: gemeente, media, RIEC-partners.
17. Tussentijds Bibob-onderzoek	Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: bij signalen (zoals OM-tip) dat vergunning, subsidie of ontheffing misbruikt wordt. Wie: Bibob-werkgroep (gemeente), RIEC-partners. Wet Bibob	23. Bestuurlijke boete / strafbeschikking
 Misbruik en fraude m.b.t. vastgoed		Doel: bestraffen overtreding. Wanneer: o.a. overtreding bepaling APV. Wie: gemeentebestuur. Titel 5.4 Awb en Wet OM Afdoeing
 Misbruik en fraude m.b.t. vastgoed		24. Intrekken of schorsen begunstigende beschikking
18. Tussentijds onderzoek naar levensgedrag vergunninghouders	Doel: tegengaan vergunning wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: vermoeden misbruik vergunning of signalen over bepaalde (horeca) inrichtingen. Wie: burgemeester, politie, Justid. art. 8 Drank- en horecawet , Besluit eisen zedelijk gedrag Drank- en Horecawet 1999 .	Doel: intrekken beschikking. Wanneer: overtreding voorwaarden beschikking, misbruik/geen gebruik beschikking, gewijzigde beleidsinzichten of veranderingen omstandigheden. Wie: gemeentebestuur. art. 1:6 model-APV , Drank- en horecawet , art. 5.19 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht , lokale horecabeleidsregels en subsidieverordeningen.
 HOOFDGERECHT (repressief)		25. Sluiting horeca-inrichting
 Ondermijning breed		Doel: (tijdelijk) sluiten malafide horeca-inrichting. Wanneer: belang van de openbare orde; exploitatie zonder vergunning; bij geweldsincidenten; aanwezigheid/gebruik/handel hard/softdrugs; illegaal gokken. Wie: burgemeester, Kansspelautoriteit. art. 2:30 model-APV ; Wet op Kansspelen , lokale horecabeleidsregels,
19. Last onder dwangsom / bestuursdwang	Doel: herstellen onrechtmatige situatie. Wanneer: overtreding voorschrift vergunning of bepaling APV (waaronder drugs dealen). Wie: gemeentebestuur. art. 5:31 en 5:32 Awb , art. 125 Gemeentewet	26. Sluiting woning, niet voor publiek toegankelijk lokaal of bijbehorend erf bij overlast
20. Binnentreden woning	Doel: handhaven openbare orde, toepassen bestuursdwang, belang veiligheid en gezondheid personen. Wanneer: signalen misstanden, controle op inschrijving BRP. Wie: verschillende gemeentelijke diensten, politie, inspecties, brandweer, boa's, omgevingsdienst etc. Art. 6:3 model-APV ; art. 5:27 Awb ; art. 149a Gw ; art. 2 Algemene wet op binnentreden	Doel: sluiting (particuliere) woning met overlast. Wanneer: (vrees dat) openbare orde wordt verstoord door gedraging in/rondom woning/lokaal/erf. Wie: burgemeester. art. 174a Gemeentewet 'Wet Victoria'
21. Opleggen gebiedsverbod/ samenscholingsverbod/meldingsplicht	Doel: tegengaan overlast individu of groep. Wanneer: (dreiging) verstoring openbare orde door individu of groep. Wie: burgemeester. art. 2:1 en 2:78 model-APV , art. 172a en b Gemeentewet	27. Sluiting voor publiek toegankelijk gebouw/erf
		Doel: Wegnemen gevaar openbare orde en loop naar pand voor criminele activiteiten stoppen. Wanneer: bij gevaar verstoring openbare orde, veiligheid en gezondheid (zoals heling en handel in vuurwapens). Wie: burgemeester. art. 174 Gemeentewet

28.	Sluitingsbevoegdheid op basis van APV	34.	Sluiting woning op basis van gevaar voor gezondheid, veiligheid of leefbaarheid
	Doel: voor publiek toegankelijke gebouwen, inrichtingen of ruimten sluiten om zo gevaar voor openbare orde weg te nemen. Wanneer: bij constateren illegaal gokken, heling, discriminatie, aantreffen wapens of feiten die anderszins gevaar opleveren voor de openbare orde. Wie: burgemeester. zie voorbeeld gemeente Leiden art. 2:34d APV		Doel: sluiten woning. Wanneer: bij bedreiging leefbaarheid of gevaar gezondheid of veiligheid door nalaten treffen voorzieningen (bijv. na integrale controle of bij aantreffen hennepplantage). Wie: gemeentebestuur. art. 17 Woningwet
29.	Beëindigen huurcontract vastgoed gemeente	35.	Sluiting growshop
	Doel: tegengaan vastgoedfraude, stoppen criminele loop naar gebouw. Wanneer: bij plaatsvinden criminele activiteiten in (verhuurd) vastgoed van gemeente. Wie: gemeente.		Doel: tegengaan facilitering drugscriminaliteit. Wanneer: bij aantreffen growshop. Wie: burgemeester. art. 174 Gemeentewet , art. 11a Opiumwet , (art. 13b Opiumwet indien ook drugs wordt aangetroffen)
30.	In beheer geven woning/gebouw/erf aan bijv. woningcorporatie	36.	Gedragsaanwijzing overlastgevers woning
	Doel: tegengaan (drugs gerelateerde) vastgoedfraude. Wanneer: bij sluiting woning obv art. 174a Gw (Wet Victoria), art. 174 Gw of art. 13b Opiumwet (Wet Damocles). Wie: gemeentebestuur. art. 13b Woningwet 'Wet Victor'		Doel: aanpak woonoverlast. Wanneer: omwonenden ernstig worden gehinderd door gedragingen in of vanuit woning. Wie: burgemeester. art. 2:79 lid 2 model-APV , art. 151d Gemeentewet
31.	Onteigenen pand	🏍️ Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)	
	Doel: handhaven openbare orde, aanpakken malafide huiseigenaren. Wanneer: o.a. uitvoeren/handhaven toestand overeenkomstig met bouwplan; bedreiging leefbaarheid; overtreding art. 2 of 3 Opiumwet, wanneer art. 13b Woningwet niet voldoende is. Wie: gemeentebestuur. art. 77 Onteigeningswet	37.	Opleggen samenscholingsverbod OMG's
🏠 * Drugscriminaliteit en vastgoedfraude			Doel: aanpakken civielrechtelijk verboden OMG's. Wanneer: bij samenkomt 'in colors' van leden van één van de volgende clubs: Satudarah MC, No Surrender MC, Bandidos MC en Catervarius ('Broederschap'). Wie: burgemeester. art. 2:1 model-APV , art. 172 lid 3 Gemeentewet
32.	Sluiting coffeeshop	38.	Innemen 'colors' OMG-leden
	Doel: (tijdelijk) sluiten malafide coffeeshop. Wanneer: affichering; aanwezigheid/handel/gebruik harddrugs; overlast; toegang/verkoop minderjarigen; te grote hoeveelheid transactie of voorraad. Wie: burgemeester. Lokaal coffeeshopbeleid		Doel: aanpakken civielrechtelijk verboden OMG's. Wanneer: bij ernstige (dreiging van) verstoring van openbare orde door leden van één van de volgende clubs: Satudarah MC, No Surrender MC, Bandidos MC en Catervarius ('Broederschap'). Wie: burgemeester, politie. art. 172 lid 3 Gemeentewet
33.	Sluiting (of andere vorm van bestuursdwang) lokaal/woning/erf bij handel in drugs	👉 NAGERECHT (nazorg)	
	Doel: tegengaan drugshandel in (particuliere) woning. Wanneer: constateren (materialen ter voorbereiding) drugshandel in lokaal/woning/erf. Wie: burgemeester. art. 13b Opiumwet 'Wet Damocles'	👤 Ondernijning breed	
		39.	Strategische communicatie (achteraf)
			Doel: ondermijner dwarszitten in netwerk en business, afschrikken andere ondernemers, bewustzijn creëren bij burgers en ondernemers. Wanneer: nadat andere interventie heeft plaatsgevonden. Wie: gemeente, media, RIEC-partners.

 Windhappers en verticale fraude		 SEIZOENSKAART (toekomstig)*	
40.	Stoppen en terugvorderen bijstandsuitkering (evt. i.c.m. bestuurlijke boete)	 Ondermijning breed	
	Doel: aanpakken ondermijners. Wanneer: bij windhappers die fraude hebben gepleegd met hun bijstandsuitkering. Wie: Team Werk en Inkom (gemeente), Team Burgerzaken (gemeente), sociale rechercheurs, LAA. Ge-meentewet , Participatiewet .	44.	Wijziging wet Bibob
			Doel: uitbreiding toepassingsbereik en versterking eigen onderzoeksmogelijkheden bestuursorganen. Wanneer: bij toepassen Bibob-procedure. Stand van zaken: wetsvoorstel ingediend TK. Wetsvoorstel wijziging Bibob
41.	Terugvorderen onverschuldigd betaalde subsidiegelden	45.	Wetsvoorstel VOG politiegegevens
	Doel: aanpakken ondermijners. Wanneer: bij misbruik verleende subsidie, bijvoorbeeld door verzwegen vermogen. Wie: gemeentebestuur. art. 4:57 Awb , lokale subsidieverordeningen.		Doel: bevorderen integriteit veiligheidsdomein, VOG kan ook geweigerd worden o.b.v. politiegegevens. Wanneer: bij aanvragen VOG voor boa's, functies OM, DJI en gemeente. Stand van zaken: wetsvoorstel ingediend TK. Conceptwetsvoorstel VOG politiegegevens
 Misbruik en fraude m.b.t. vastgoed		 Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)	
42.	Contact opnemen bank na gemeentelijk besluit bij vaststelling vastgoedfraude	46.	Sluiten woning bij aantreffen wapens of beschietingen woning
	Doel: bank legt ook maatregelen op t.a.v. (hypotheek) klant. Wanneer: na opleggen van gemeentelijk besluit/bestuurlijke maatregel bij vaststellen vastgoedfraude. Wie: gemeente, bank.		Doel: sluiten woning. Wanneer: verstoring openbare orde door aantreffen wapens in woning of beschieten van woning. Stand van zaken: wetsvoorstel in voorbereiding. Conceptwetsvoorstel
43.	Ontbinden erfpachtcontract	47.	Wetsvoorstel bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties
	Doel: ontbinden erfpacht overeenkomt met malafide gebruikers erfpachtgrond. Wanneer: bij "overtreden verbodsbepaling" door gebruiker erfpachtgrond. Wie: gemeenteraad. lokale erfpachtvoorwaarden		Doel: mogelijkheid bestuurlijk verbod rechtspersonen (zoals OMG's). Wanneer: bij verstoring openbare orde door rechtspersonen. Stand van zaken: wetsvoorstel ingediend TK. Conceptwetsvoorstel bestuurlijk verbod rechtspersonen
* Stand van zaken: 1 januari 2020			